

INFO
2022-05-05

Inmätning – vanliga frågor och svar

Här redovisas några svar på vanliga frågor som kommit till Naturvårdsverket kring inmätning och hantering av områdesskyddsgränser i VIC Natur. Det är ett komplement och förtydligande till informationen som finns på Naturvårdsverkets hemsida och vägledningen ”Gränsarbeten vid områdesskydd enligt Miljöbalken”.

Bakgrund

Naturvårdsverket, Länsstyrelserna och Skogsstyrelsen har en samverkansöverenskommelse för inmätning och utstakning av områdesskyddsgränser. Hanteringen av uppdragsbeställningar och leveranser sker via Uppdragsplatsen (UP).

Det är viktigt att veta att i de fall Skogsstyrelsen mäter in områdesskyddsgränser som sammanfaller med befintliga fastighetsgränser mäter Skogsstyrelsen även in fastighetsgränsen. Innebär inmätningen att fastighetsgränsens kvalitet förbättras skickar Skogsstyrelsen dessa inmätningar till Lantmäteriet så att redovisningen i registerkartan förbättras.

Korrekta områdesskyddsgränser är viktigt och ett arbete är påbörjat för att kunna förbättra hanteringen och redovisningen av geometrin för områdesskyddsgränser och dess förhållande till fastighetsgränser i VIC Natur.

För att det ska bli bra resultat avseende inmätningens arbetet krävs bra samordning och kommunikation mellan berörda parter. Områdesskyddsprocessen ser olika ut för olika områden vilket betyder att inmätning av Skogsstyrelsen, köp av Naturvårdsverket, fastighetsbildning av Lantmäteriet eller fastighetsbestämning av Lantmäteriet kan komma i olika skeden av processen för olika objekt. Det är därför svårt att hitta en ideal process som fungerar för alla objekt. Huvudspåret är dock att Skogsstyrelsen gör inmätningen sent i bildandeprocessen, när avtal med markägaren är klart, då det är känt om det blir intrång eller köp, men före områdesskyddsbeslut för att beslutet ska grundas på korrekta och inmätta gränser.

Fråga 1. Skogsstyrelsens inmätning av områdesskyddsgränser och Lantmäteriets förrättningsmätning – vem gör vad?

Inmätning av områdesskyddsgränser görs av Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen sköter all inmätning av områdesskyddsgränser (även kallat reservatsgränser, bestämmelsegränser) och hanteringen av inmätningens uppdragen i UP. Dock bör inte Skogsstyrelsen göra fältmätning när det gäller områdesskyddsgränser som ska sammanfalla med *nybildade eller bestämda* fastighetsgränser som har (eller

ska) mätts in och markerats i fält av Lantmäteriet. Se vidare nedan angående *Lantmåteriförrättningar*.

Skogsstyrelsen markerar inmätta områdesskyddsgränser i fält genom utstakning med snitslar, käppar eller annan märkning enligt vägledning och länsstyrelsens instruktion.

Om befintliga fastighetsgränser (som områdesskyddsgränser ska sammanfalla med) inte kan återfinnas i fält kan Skogsstyrelsen bedöma att det behövs fastighetsbestämning. Se vidare fråga 2 angående Ansökan om fastighetsbestämning.

Lantmåteriförrättningar (fastighetsbildning, fastighetsbestämning)

Då Naturvårdsverket köper del av fastighet så kommer Lantmäteriet vid fastighetsbildningsförrättningen att mäta in och markera de nya fastighetsgränser som bildas. Befintliga fastighetsgränser kommer inte att mätas in eller märkas ut av Lantmäteriet om det inte är nödvändigt för själva förrättningen eller om Naturvårdsverket yrkar på det i förrättningen. Om Naturvårdsverket köper en hel fastighet eller ett helt skifte av en fastighet så gör således Lantmäteriet normalt inte någon mätning eller utmärkning i fält eftersom ingen ny fastighetsgräns bildas.

Fastighetsbestämning är en lantmåteriförrättning där Lantmäteriet utreder och beslutar om var en fastighetsgräns går samt mäter in och markerar den bestämda fastighetsgränsen. Se vidare fråga 2 angående Ansökan om fastighetsbestämning.

Utmärkningen/gränsmarkeringar som Lantmäteriet gör i samband med lantmåteriförrättning är oftast rör i mark med en träläkt bredvid för att synliggöra markeringen. Snittsling görs mellan gränsmarkeringarna om det inte är så kort att det går att se mellan punkterna. Resultatet av Lantmåteriets inmätningar av nya fastighetsgränser redovisas i en förrättningskarta med tillhörande teknisk beskrivning. I den tekniska beskrivningen framgår det hur brytpunkterna/gränsmarkeringarna har markerats i fält men det framgår inte om gränsen har snitslats.

Nybildade fastighetsgränser kommer in i registerkartan efter att förrättningen vunnit laga kraft och registrerats av Lantmäteriet i fastighetsregistret. I VIC Natur uppdateras registerkartan (fastighetsgränserna) varannan vecka.

Lantmäteriet arbetar *inte* i UP. Om en områdesskyddsgräns ska sammanfalla med en nybildad fastighetsgräns så är det Skogsstyrelsen som lägger in områdesskyddsgränsen i UP utifrån den av Lantmäteriet inmätta fastighetsgränsen, efter uppdragsbeställning från länsstyrelsen (se fråga 5-6).

Fråga 2. Ansökan om fastighetsbestämning – vem gör vad?

I det fall Skogsstyrelsen inte kan återfinna en fastighetsgräns och därmed bedömer att det behövs en fastighetsbestämning för att återfinna gränsen tar Skogsstyrelsen fram ett underlag till lantmåteriansökan om fastighetsbestämning. Skogsstyrelsen stämmer av ansökan med Naturvårdsverket. Efter Naturvårdsverkets godkännande skickas underlaget vidare till länsstyrelsen (via e-mail) som skriver under och skickar in ansökan till Lantmäteriet.

Fråga 3. Hur vet länsstyrelsen när Lantmäteriets arbete med förrättningsmätning ska ske och när det är klart?

När Naturvårdsverket ansöker om fastighetsbildning anges i ansökan att Lantmäteriet ska kontakta länsstyrelsen inför fältarbeten. Naturvårdsverket skickar kopia av ansökan till länsstyrelsen. När förrättningen är klar (har vunnit laga kraft) skickar Lantmäteriet förrättningsakten till Naturvårdsverket som skickar vidare en aktkopia till länsstyrelsen (fastighetsförvaltningen) för kännedom.

Det går inte att se i FIDOS att en förrättning är klar utan man behöver titta i ett fastighetsregisterutdrag eller på fastighetsgränserna i registerkartan. Observera att det kan vara upp till två veckors eftersläpning innan förändringarna i registerkartan syns i VIC Natur.

Fråga 4. Hur kommer områdesskyddsgränsinmätningen in i VIC Natur?

När Skogsstyrelsen slutför ett inmätningssupdrag så läggs den inmätta geometrin in i VIC Natur (UP) tillsammans med karta och teknisk beskrivning och uppdraget levereras via VIC Natur (UP). Länsstyrelsen får en avisering och måste granska resultatet, om det är godkänt ska det accepteras och införas för att objektsgeometrin ska ändras. Om endast en del av objektsgeometrin har ingått i uppdragsbeställningen så justeras endast den aktuella delen av områdesskyddsgränsen. För att Lantmäteriets förrättningsmätningar ska komma in i VIC Natur (när områdesskyddsgräns ska sammanfalla med fastighetsgräns) måste det hanteras genom en beställning till Skogsstyrelsen, se fråga 5-6.

Fråga 5. Områdesskyddsgränsen i VIC Natur är felaktig – hur rättas den?

Kontrollera först att alla inmätningssupdrag på objektet är granskade och införda via UP.

I det fall en områdesskyddsgräns behöver justeras för att sammanfalla med en av Lantmäteriet nybildad eller bestämd fastighetsgräns så görs det av Skogsstyrelsen. Länsstyrelsen beställer ett uppdrag från Skogsstyrelsen av typen ”Skrivbordsuppdrag” och anger att uppdraget är att korrigera en områdesskyddsgräns mot en fastighetsgräns i registerkartan utifrån Lantmäteriets förrättningshandlingar (dvs utan fältarbete).

Fråga 6. Kan jag få en inmätningsskarta över hela områdesskyddsobjektet när både Skogsstyrelsen och Lantmäteriet gjort fältmätning i objektet?

I det fall en områdesskyddsgräns består av både nya/bestämda fastighetsgränser inmätta av Lantmäteriet och delar som mätts in av Skogsstyrelsen så kan Skogsstyrelsen göra en ”sammanslagen karta” över hela områdesskyddsgränsen om länsstyrelsen vill. De olika delarna av områdesskyddsgränsen beställs som deluppdrag och ”det sista deluppdraget” är ett ”Skrivbordsuppdrag” där länsstyrelsen anger att uppdraget består av att skapa en sammanslagen karta utifrån Skogsstyrelsens och Lantmäteriets inmätningar.